

“การเดินทาง”แสวงหาหรือหลีกเลี่ยง : กรณีศึกษาการเดินทาง ของตัวละครเอกในภาพยนตร์ไทยเฉพาะเรื่อง

“Journey” Seeks or escape : A case study of the
thematic protagonist’s journey in a specific Thai film.

นิตา บุรณพวงค์

Nisa Buranapawang

ศูนย์ภาษา วิทยาลัยดุสิตธานี

Language Center Dusit Thani College

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาตัวละครเอกในภาพยนตร์ไทยจำนวน 6 เรื่อง ที่มีเนื้อหาผูกโยงเข้ากับการเดินทาง ได้แก่ เรื่อง *หนีตามกาลิเลโอ* *กวนม้นไฮ* *ซั่มบาลา* *คิดถึงวิทยา* *เสียงนักรักใหม่* และ *สุขสันต์วันเสด* ซึ่งทำให้เห็นว่าบางครั้งสาเหตุการออกเดินทางของมนุษย์ อาจไม่ใช่เป็นการเดินทางเพื่อการท่องเที่ยวชมความงามของธรรมชาติเพียงอย่างเดียว แต่หากการเดินทาง ยังสามารถเป็นเครื่องมือในการเยียวยาจิตใจ เป็นอุปสรรคในการหลีกเลี่ยงความจริงที่ไม่อยากเผชิญในการศึกษาค้นคว้านี้ ผู้เขียนใช้ทฤษฎีการหลีกเลี่ยงมาวิเคราะห์ในเชิงเนื้อหา

ผลของการศึกษาพบว่าสาเหตุในการเดินทางของตัวละครเอกนั้นเกิดจาก 6 สาเหตุด้วยกัน คือ 1) มีประสบการณ์ไม่ดีในชีวิต 2) โทษผลลัพธ์ที่น่าผิดหวังจากเรื่องของตนเอง 3) โทษว่าตนเองไม่ดีพอ 4) ตัวละครเอกประสบกับผลลัพธ์ที่ไม่เป็นไปตามความคาดหวัง 5) ตัวละครเอกหลบหนีปฏิกิริยาเชิงลบจากสังคม 6) ตัวละครเอกขาดความยับยั้งชั่งใจจากการหลีกเลี่ยงความคิดเชิงลบ นอกจากนี้ ยังสามารถแบ่งออกได้ตามลักษณะทางอารมณ์ เป็น 2 ลักษณะ คือ 1. ผลลัพธ์ทางอารมณ์เชิงบวก (Good Escapism) กับ 2. ผลลัพธ์ทางอารมณ์เชิงลบ (Bad Escapism)

คำสำคัญ : การเดินทาง, การหลีกเลี่ยง, ตัวละครเอก, ภาพยนตร์ไทย

Abstract

The purpose of this study was to study the protagonists of 6 Thai movies whose contents were related to travel. Dear Galileo, Shambhala, Hello Stranger, The Teacher's Diary, Heartbeats and Low Season which shows that sometimes the cause of human departure beings It may not be a tourist trip. Watching the beauty of nature alone but if the journey can also be a tool to heal the mind It is a device to escape the reality that you do not want to face. In this study the author uses Escape theory to analyze content.

The results of the study revealed that the causes of the protagonist's journey were caused by six factors: 1) having a bad experience in life, 2) blaming his own disappointing results, 3) not being good enough, and 4) The protagonist experiences outcomes that do not meet expectations. 5) The protagonist escapes negative reactions from society. 6) The protagonist lacks restraint from avoiding negative thoughts. According to the emotional characteristics, there are 2 characteristics: 1.Positive emotional outcomes (Good Escapism) and 2. Negative emotional outcomes (Bad Escapism).

Keywords: escape, journey, protagonists, Thai film

บทนำ

ในช่วงระยะ 10 ปีมานี้ วงการภาพยนตร์ไทยให้ความสนใจกับแหล่งท่องเที่ยว เห็นได้จากการที่แนวทางของภาพยนตร์ไทยหลายเรื่องมักมีการนำเอาเนื้อหาจากภูมิปัญญาเข้ากับการเดินทาง ซึ่งการใช้ภาพยนตร์ไทยนำเสนอแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ นั้น กลายเป็นวิธีผลักดันให้เกิดการท่องเที่ยวทั้งในและนอกประเทศได้เป็นอย่างดี

ผลของการนำเสนอภาพความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติของแต่ละจังหวัด รวมไปถึงความน่าสนใจของวัฒนธรรมและอาหารท้องถิ่นในภาพยนตร์ไทย ทำให้เกิดกระแสนิยมการเดินทางในกลุ่มคนหลายลักษณะ เช่น การเดินทางแบบตามรอยภาพยนตร์ หรือการเดินทางที่มุ่งเป้าเพื่อไปเยี่ยมชมสถานที่ซึ่งใช้เป็นฉากในการถ่ายทำ ตามที่ Beeton (2005) (อ้างถึงใน ปิ่นทอนิต นันตติกุล, 2561) ได้กล่าวไว้ว่า ภาพยนตร์เป็นภาษาที่มองเห็น และสามารถสร้างความหมายที่แท้จริงหรือความหมายเชิงจินตนาการ อัตลักษณ์ ภาพลักษณ์ จนสามารถเกิดเป็นทัศนคติต่อสถานที่นั้น ๆ จนก่อกำเนิดเป็นแรงจูงใจในการไปเยี่ยมชมเยือนดังเช่น ภาพยนตร์เรื่อง *สิ่งเล็กๆ ที่เรียกว่ารัก* (2553) ใช้ฉากถ่ายทำที่แก่งกระจานจังหวัดเพชรบุรี ภาพยนตร์เรื่อง *Timeline จดหมายรักความทรงจำ* (2558) ที่ถ่ายทำ ณ สะพานอัษฎางค์ เกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี หรือภาพยนตร์เรื่อง *คิดถึงวิทยา* (2557) ที่ใช้โรงเรียนเรือนแพ อำเภอฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทราถ่ายทำ ภาพยนตร์เรื่อง *สุขสันต์วันโสด* (2562) ที่ใช้จังหวัดเชียงใหม่เป็นฉากของทั้งเรื่อง

ภาพยนตร์เป็นสื่อบันเทิงที่เป็นภาพเคลื่อนไหว มุ่งสนองตอบต่อความต้องการบันเทิงของผู้ชม ซึ่งในบริบทนี้ความบันเทิง หมายถึงไปถึงความลึกซึ้งทางหลักจิตวิทยาด้วย เพราะความบันเทิงที่ได้รับเป็นภาวะความพึงพอใจอย่างหนึ่ง หลังจากที่ได้รับชมจนจบ และก่อให้เกิดอารมณ์ความรู้สึกลึกซึ้งน่าประทับใจตามแต่ที่เนื้อหาจะชักนำไป (ฐนยศ โสฬัสพัฒนานนท์, 2561) ส่วนใหญ่แล้วเนื้อหาของภาพยนตร์ไทยที่ใช้การเดินทางมาเป็นส่วนประกอบหลักของเรื่องนั้น แก่นแกนหลักของเรื่องมักกล่าวถึงประเด็นปัญหาในการดำเนินชีวิตของตัวละครเอกที่แอบแฝงอยู่ในความสนุกสนานเร้าใจหรือรักปนอารมณ์ขัน ซึ่งปัญหาเหล่านั้น อาจเป็นปัญหาด้านการงาน ปัญหาด้านการเงิน หรือปัญหาครอบครัว อันเป็นมูลเหตุที่ทำให้ตัวละครเอกต้องอาศัยการเดินทางเป็น

การปลอมประโลมใจตนเอง เช่น เรื่อง *หนีตามกาลิเลโอ* (2552) ที่ตัวละครเอกออกเดินทางเพื่อหลบหนีการเรียนที่ประสบปัญหา หรือเรื่อง *กวน มึน โฮ* (2554) ที่ตัวละครเอกออกเดินทางเพื่อเสาะแสวงหาความเป็นอิสระจากคนรัก การเดินทางดังกล่าวจึงเป็นการสะท้อนและชี้ชวนให้ผู้ชมตระหนักว่า บางครั้งสาเหตุการออกเดินทางของมนุษย์ อาจไม่ใช่เป็นการเดินทางเพื่อการท่องเที่ยวชมความงามของธรรมชาติเพียงอย่างเดียว แต่หากการเดินทาง ยังสามารถเป็นเครื่องมือในการเยียวยาจิตใจ เป็นอุปกรณ์ในการหลีกหนีความจริงที่ไม่อยากเผชิญก็เป็นได้ ภาพยนตร์จึงถือได้ว่าเป็นเครื่องมือสำหรับการหลีกหนีจากสังคม (escapism) (สุนยศ โสฬพัฒนานนท์, 2561)

การออกเดินทางไปในที่ต่าง ๆ เป็นการหลีกเลียงโลกแห่งความเป็นจริงและยังได้รับความเพลิดเพลิน ผ่อนคลายไปพร้อม ๆ กัน ดังที่ทฤษฎี Escapism กล่าวไว้ว่า "Escapism คือการพาใจหนีไปจากความทุกข์ ความเบื่อ ความเจ็บปวด หรือความไม่สุขสบายในโลกความเป็นจริงที่ต้องเจอในแต่ละวัน การหลีกหนีได้แก่การทำงาน ผันกลางวัน ท่องเที่ยว อ่านหนังสือ ศิลปะ งานอดิเรก การไกล่เกลี่ย การออกกำลังกายอะไรก็ได้ที่เบี่ยงเบนตัวเองจากชีวิตหรือปล่อยให้อารมณ์จิตใจขยายไปสู่อาณาจักรใหม่ ประเภทของกิจกรรมเหล่านี้เป็นวิธีการรับมือและผ่อนคลายอันเป็นประโยชน์ซึ่งปรับปรุงความเป็นอยู่ที่ดีในระยะยาว" (Riley : ออนไลน์.)

ดังที่กล่าวไปแล้วว่า ภายใต้การเดินทางท่องเที่ยวด้วยจุดประสงค์หลัก คือ หลีกเลียงโลกแห่งความเป็นจริงนั้น บางครั้งยังมีเหตุปัจจัยและความซับซ้อนซ่อนอยู่ การพิจารณาหาปมของการหลบหนีของมนุษย์ผ่านตัวบทของภาพยนตร์ จึงเป็นสิ่งที่ใกล้เคียงกับพฤติกรรมในชีวิตจริงของมนุษย์มากที่สุด เพราะภาพยนตร์นั้นจะนำเสนอการกระทำ และการตัดสินใจของมนุษย์ ภายใต้สถานการณ์ที่คับขันหรือสับสนเสมอ การใช้ภาพยนตร์เป็นตัวตั้งต้นคำถามและวิเคราะห์จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจ พร้อม ๆ ไปด้วยความสนุกสนาน (ฐานชน จันทรเรือง, 2558)

มีบทความหลายบทความที่ศึกษาเกี่ยวกับการเดินทางในภาพยนตร์ หากแต่บทความเหล่านั้นต่างมุ่งเน้นไปที่การศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวตามรอยภาพยนตร์ หรือแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวตามรอยภาพยนตร์ เช่น บทความเรื่อง การจัดการแหล่งท่องเที่ยวตามรอยภาพยนตร์ด้วยแนวคิดประสบการณ์การท่องเที่ยว (กุลพล เพ็ชรเสนา และ ศิริเพ็ญ ดาบเพชร, 2565) ที่พบว่าประสบการณ์การท่องเที่ยวที่นำมาใช้

ในการจัดการท่องเที่ยวตามรอยภาพยนตร์ ได้แก่ ด้านสุนทรีรส การมีส่วนร่วม ความสนุกสนาน ความประทับใจ การยอมรับ ประสบการณ์เสมือนจริง และความแปลกใหม่ ซึ่งเป็นการช่วยให้ผู้จัดการแหล่งท่องเที่ยวนำมาใช้ในการวางแผนและพัฒนาพื้นที่ได้อีก ด้วยงานวิจัยเรื่อง การท่องเที่ยวตามรอยภาพยนตร์ : กรณีศึกษา ภาพยนตร์แฟนเดย์... แฟนกันแค่วันเดียว (ปิ่นทษิต นันตติกุล, 2561) ซึ่งได้ข้อสรุปว่า การใช้ภาพยนตร์ เป็นเครื่องมือพัฒนาภาพลักษณ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวได้ผลนั้นจะต้องทำให้ผู้ชม มีส่วนร่วมกับภาพยนตร์มาก ๆ และต้องให้ความสำคัญกับองค์ประกอบของภาพยนตร์ ด้านนักแสดง ภาพ และสาระของเรื่องเป็นหลัก รวมทั้งต้องนำเสนอความน่าสนใจของ สถานที่ผ่านทางภาพยนตร์ในหลาย ๆ แง่มุม เช่น อาหาร ผู้คน และกิจกรรมอีกด้วย

เห็นได้ว่า ยังไม่มีบทความใดศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการหลีกหนีของตัวละคร เอกในภาพยนตร์ที่ออกเดินทางท่องเที่ยว ด้วยเหตุนี้ผู้เขียนจึงสนใจศึกษาสาเหตุ การออกเดินทางของตัวละครเอก ดังนั้น บทความนี้ ผู้เขียนจึงมีวัตถุประสงค์ที่จะใช้ หลักแนวคิดเรื่องทฤษฎีหลีกหนี (Escapism) ที่ปรากฏอยู่จากผู้เชี่ยวชาญหลายคน มาศึกษาค้นหาปรัศนาว่า การหลีกหนีด้วยการเดินทางเป็นกลวิธีที่ตัวละครสามารถ เปลี่ยนผ่านสภาวะของตนเองให้ดีขึ้นได้หรือไม่ อย่างไร การเดินทางอาจทำให้ตัวละคร ได้ประสบการณ์ในชีวิตทั้งประสบการณ์ทางตรงหรือทางอ้อม ซึ่งผลลัพธ์ที่ได้นั้น อาจนำไปสู่การตอบคำถามว่า แท้ที่จริง กลวิธีการหลีกหนีด้วยการเดินทางท่องเที่ยว อาจเป็นกลไกในการเผชิญปัญหาที่ดีของมนุษย์ หากใช้อย่างถูกต้องและสร้างสรรค์ และหากมองที่กลับกัน ตัวของผู้ชมเองก็อาจใช้ภาพยนตร์เรื่องต่าง ๆ เพื่อหลีกหนี จากโลกของความเป็นจริงชั่วขณะไปพร้อม ๆ กับตัวละคร ในขณะที่ชมภาพยนตร์ แต่อย่างไรก็ตามในท้ายที่สุดแล้ว มนุษย์ต่างก็ต้องกลับมาเผชิญกับความเป็นจริง บนโลก เพียงแต่เป็นการกลับมาพร้อมกับพลังชีวิตที่ได้มาจากการร่วมหลีกหนีไปกับ ตัวละครเหล่านั้นนั่นเอง

กล่าวได้ว่าการเดินทางของมนุษย์ที่มีจุดหมายเพื่อหลีกหนีจากสิ่งไม่พึง ประสงค์ หรือเกิดจากสาเหตุที่แตกต่างกันในภาพยนตร์ไทย สามารถสะท้อนให้เห็น เป็นรูปธรรมที่แจ่มชัดมากยิ่งขึ้น มนุษย์อาจนำการหลีกหนีมาเป็นกิจกรรมช่วยให้ตนเอง ได้ออกห่างจากสภาพสังคมอันไม่เอื้ออำนวย หรือต้องการพื้นที่ที่พึงใจในชีวิตของมนุษย์

กลยุทธ์ทั่วไปของการหลีกหนี

มนุษย์ทุกคนต่างใช้กลยุทธ์ในการหลีกหนีในชีวิตเสมอ ไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบใดก็ตาม เนื่องจากความเป็นจริงของชีวิตนั้นอาจดูรุนแรงและยากต่อการแก้ไขปัญหาให้จบสิ้นลงได้ การหลีกหนีจึงแทรกซึมอยู่ในเผ่าพันธุ์ของมนุษย์ ทั้งยังปรากฏให้เห็นได้อย่างชัดเจน

American Psychology Association (ออนไลน์ : 2562) นิยามการหลีกหนีว่าเป็นแนวโน้มที่จะหลีกหนีจากโลกแห่งความเป็นจริงไปสู่ความปลอดภัยและความสะดวกสบายของโลกแฟนตาซี เนื่องจากชีวิตมีความเครียดเป็นพื้นฐานอยู่แล้ว กลวิธีในการเผชิญปัญหาจึงจำเป็นที่จะต้องผ่านพ้นไปได้ในแต่ละวัน การหลีกหนีอาจเป็นทักษะการเผชิญปัญหาเมื่อใช้ในทางบวก

Konzack, Lars (2018) “การหลีกหนี” ไม่ควรสับสนกับ “การหลบหนี” ซึ่งเป็นการแสดงการหลบหนีจากพันธนาการ การหลีกหนีเป็นกิจกรรมยามว่างเพื่อหลีกเลี่ยงหรือหลีกหนีจากสิ่งที่คิดว่าเป็นความจริงที่ไม่พึงประสงค์หรือยอมรับไม่ได้ หากเป็นเรื่องปกติและเป็นธรรมชาติที่ผู้คนพยายามทุกวิถีทางเพื่อทำเช่นนั้น ดังนั้นการกำเนิดของวรรณกรรมหลีกหนีย่อมสร้างโลกแห่งความฝันปกป้องจิตใจของผู้อ่านจากสิ่งที่ไม่พึงประสงค์ วรรณกรรมทุกประเภทสามารถสร้างเป็นการหลบหนีได้ และยิ่งดูเหมือนจริงมากเท่าไรก็ยิ่งน่าเชื่อมากขึ้นเท่านั้น

Riley (ออนไลน์.มปป.) ได้แสดงความเห็นว่า การหลีกหนีสามารถพบได้ในการกระทำที่หลากหลายลักษณะ การหลีกหนีอาจแบ่งออกได้เป็น 2 รูปแบบคือ 1. Healthy escapism 2. Unhealthy escapism ซึ่งทั้งสองประเภทมีปัจจัยร่วมที่เหมือนกัน จะแตกต่างกันก็ตรงที่ ผลกระทบทางร่างกายและจิตใจของ Healthy escapism จะเบี่ยงเบนไปในทางบวก บุคคลปล่อยจิตใจให้ขยายไปสู่สิ่งใหม่ ๆ ด้วยการทำกิจกรรม เช่น การทำงาน การฝึกกลางวัน การท่องเที่ยว การอ่านหนังสือ การสร้างงานศิลปะ หรือการออกกำลังกาย กิจกรรมเหล่านี้เป็นกลยุทธ์การรับมือที่ผ่อนคลายและมีประโยชน์ ส่วนในด้านตรงกันข้าม การหลีกหนีแบบ Unhealthy escapism จะเป็นเรื่องของพฤติกรรมที่พุ่งเป้าไปที่การใช้ยาเสพติด การทำร้ายตัวเอง การแยกตัวเอง และการฆ่าตัวตาย ในแบบนี้อาจเกิดความสับสนได้ระหว่างเส้นแบ่งของจินตนาการกับความเป็นจริง (Huljich) นอกจากนี้ Riley ยังกล่าวด้วยว่า การหลีกหนีมีจุดประสงค์

ที่แอบแฝงอยู่นั้นคือ ความเพลิดเพลิน การประสบพบเจอสิ่งแปลกใหม่ในชีวิต ไม่ว่าจะเป็นทางอารมณ์หรือทางร่างกายสามารถแก้ปัญหาความเครียดได้เป็นอย่างดี การหลีกหนีเปรียบได้กับการหลบภัย (refuge) มันเป็นพื้นที่ปลอดภัยสำหรับการรับมือต่อสถานการณ์ต่าง ๆ และอารมณ์เจ็บปวด เพื่อหันเหความสนใจจากภาวะทางอารมณ์ที่เลวร้ายในระดับต่าง ๆ สภาพแวดล้อมขณะที่ต้องเกี่ยวกลายเป็นสิ่งที่ค้นหาได้อย่างยากลำบากในชีวิตจริงและเป็นปัจจัยที่ทรงพลังทำให้บุคคลนั้น ๆ สามารถหาทางออกจากความเครียดได้อย่างสมบูรณ์ ซึ่งทฤษฎีของ Riley นั้นตรงกับ Fort Behavioral Health (ออนไลน์, 2562) ที่เชื่อว่าการหลีกหนีเป็นกลไกในการเผชิญปัญหาที่ดี เมื่อใช้อย่างถูกต้อง

กฤติกร วงศ์สว่างพานิชย์ (ออนไลน์, 2018) กล่าวว่า แนวคิดแบบ Escapism เป็นแนวคิดที่หนีไปเสียจากความจริงรอบตัวในชีวิต ซึ่งอาจจะไม่ใช่การฆ่าตัวตาย หรือการละทิ้งทางโลก แต่หมายถึงการหลีกเลี่ยงหรือเลือกที่จะไม่รับรู้ความเป็นจริงที่ไม่สบายใจ แทนจะน่าเบื่อหน่าย น่ารังเกียจ น่าหวาดกลัว หรืออื่น ๆ ที่เกิดขึ้นซ้ำแล้วซ้ำเล่าทุกวัน ฉะนั้น ในมุมมองของนักปรัชญา นักหลีกหนีกลุ่มนี้ ก็คือ กลุ่มบุคคลที่ไม่มีความสุขโดยเฉพาะกับความไร้ความสามารถหรือความไม่พร้อมด้านจิตใจของตน ในการเชื่อมโยงกับเหตุการณ์ความเป็นจริงที่เกิดขึ้น หรือไม่สามารถลงมือทำอะไรให้สถานการณ์ดีขึ้นได้ (D. Baggett et al. อ้างถึงใน กฤติกร วงศ์สว่างพานิชย์ .ออนไลน์, 2018) อนึ่ง การหลีกหนีไปยังพื้นที่นอกเหนือความจริงอาจก่อให้เกิดความสับสน หากผู้หลีกหนีหันหลังให้กับความจริงอย่างสิ้นเชิง แล้วทำให้สถานที่แห่งใหม่กลายเป็นพื้นที่หลักของชีวิต ซึ่งการปฏิบัติเช่นนั้นเป็นหนทางนำไปสู่ปัญหาอีกรูปแบบหนึ่ง อย่างเช่น การเก็บตัวในห้องของตนเอง ไม่ยุ่งเกี่ยวกับใคร ที่เรียกว่าอาการ "Hikikomori" หรือการถอนตัวออกจากสังคมและโลกแห่งความเป็นจริง อันเป็นการหลบหนีอีกรูปแบบหนึ่งที่พัฒนาไปจนถึงจุดสูงสุด

J.R.R. Tolkien (อ้างถึงใน กฤติกร วงศ์สว่างพานิชย์ .ออนไลน์, 2018) ผู้เขียนนิยายแฟนตาซีเรื่อง Lord of The Rings กล่าวว่า การหลีกหนีแล้วเอาตนเองเข้าไปอยู่ในโลกของแฟนตาซี อย่างเช่นการอ่านวรรณกรรม มันเป็นการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ต่อความเป็นจริงที่เป็นอยู่ เพียงแค่กระทำผ่านโลกอีกใบแทนเท่านั้น

ชุดิมณฑ์ ปฏิพงศ์ศักดิ์ (อ้างถึงใน เสาวลักษณ์ อนันตศาสนต์, 112) กล่าวว่า ลักษณะของการหลีกหนีในวรรณกรรมนั้น สามารถเกิดขึ้นได้ 2 ทางด้วยกัน คือ การหลีกหนีภายในหมายถึงการที่ผู้ประพันธ์ต้องการจะหนีสังคมหรือเขียนให้ตัวละครของเขาหนีสังคม โดยเป็นการหนีทางด้านจิตใจ ตัวละครไม่ได้แยกตัวออกจากสังคม หรือผจญภัยไปในโลกกว้าง ตัวละครยังเป็นสมาชิกของสังคมอยู่ทางด้านร่างกาย แต่จิตใจของเขาได้แยกออกจากการเป็นคนในสังคมแล้ว ส่วนการหลีกหนีภายนอกนั้น หมายถึง ตัวละครหรือเนื้อเรื่องมีลักษณะหลีกหนีจากสภาพชีวิตประจำวันออกไป ตัวละครหรือเนื้อเรื่องเป็นตัวแทนของความตื่นเต้น ผจญภัย ลี้ลับ ขวนติดตาม ขวนฝืน ไม่ซ้ำซากจำเจ

โดยสรุปแล้ว แนวคิด Escapism หรือการหลีกหนีจึงเป็นการหนีไปอยู่พื้นที่ ล้ำรองหรือพื้นที่ที่อยู่นอกเหนือจากความเป็นจริงหลัก ซึ่งในที่นี้ไม่ได้หมายถึง การหลีกหนีเข้าไปอยู่ในโลกไซเบอร์ที่มีหลายรูปแบบทั้งการใช้ช่องทางการสื่อสาร ในเฟซบุ๊ก ที่ปัจจุบันมียอดผู้เข้าใช้มากที่สุดในเว็บไซต์โซเชียลเน็ตเวิร์กทั้งหมด จากข้อมูลล่าสุด คือ 51 ล้านยูสเซอร์ หรือการเล่นเกมออนไลน์ (กรุงเทพธุรกิจ : ออนไลน์) ดังนั้น Escapism จึงแตกต่างจาก โลกจริงจำลองหรือ Simulacra ที่สร้างความจริงใหม่ อันแสนจะสวยงาม น่าพึงพอใจขึ้นเพื่อทดแทนความจริงเดิมซึ่งเต็มไปด้วยปัญหา แล้วเชื่อว่าโลกอันใหม่นั้นเป็นความจริงอันแท้จริง

ภาพยนตร์ไทยแนว “หลีกหนี” กับสังคม

Graeme Turner (อ้างถึงใน ปุรินทร์ นาคสิงห์ และธาดรี ใต้ฟ้าพูล, 2556) ได้กล่าวไว้ว่าภาพยนตร์เป็นสื่อจินตคติรูปแบบหนึ่งที่เกี่ยวพันกับกระบวนการสร้าง ภาพตัวแทน (Representation) หรืออีกนัยหนึ่งภาพยนตร์จะทำหน้าที่ประกอบสร้างความหมายต่อเหตุการณ์และโลกรอบตัวของเราโดยผ่านการผลิตเป็นภาพ เสียง และ สัญลักษณ์ต่างๆ เพื่อใช้แทนความหมายของบางสิ่งบางอย่าง ดังนั้นภาพยนตร์จึงไม่ใช่แค่แหล่งเริงรมย์ของผู้คนในสังคมเท่านั้นหากแต่เป็นช่องทางของการผลิตและผลิตซ้ำ นัยทางวัฒนธรรม (Cultural Production and Reproduction) ซึ่งหมายถึง การประกอบสร้างวิถีชีวิต คุณค่า ความหมาย และจิตสำนึกของสังคม จากเหตุผล

ดังกล่าวภาพยนตร์จึงกลายเป็นช่องทางสำคัญในการสร้างความหมายไปยังผู้ชมทางสังคม

ตามที่ Beeton (2005) (อ้างถึงใน บัณฑิตกุล, 2561) ได้กล่าวไว้ว่า ภาพยนตร์เป็นภาษาที่มองเห็น และสามารถสร้างความหมายที่แท้จริงหรือความหมายเชิงจินตนาการ ภาพยนตร์ยังเป็นสื่อบันเทิง ที่เป็นภาพเคลื่อนไหว มุ่งสนองตอบต่อความต้องการบันเทิงของผู้ชม ซึ่งในบริบทนี้ความบันเทิง หมายรวมไปถึงความลึกซึ้งทางหลักจิตวิทยาด้วย เพราะความบันเทิงที่ได้รับเป็นภาวะความพึงพอใจอย่างหนึ่ง หลังจากที่ได้รับชมจนจบ และก่อให้เกิดอารมณ์ความรู้สึกนานัปการตามแต่ที่เนื้อหาจะชักนำไป (ฐนยศ โล่ห์พัฒนานนท์, 2561)

กาญจนา แก้วเทพ (2556) กล่าวว่า ภาพยนตร์เป็นศิลปะแขนงที่เจ็ด (Film as Seventh Art) ซึ่งเป็นศาสตร์แขนงหนึ่งที่ไม่แตกต่างจากศิลปะ 6 แขนง อันประกอบไปด้วย นาฏกรรม สถาปัตยกรรม จิตรกรรม ประติมากรรม ดนตรี และวรรณกรรม ถึงแม้ว่าหน้าที่ของภาพยนตร์คือการให้ความบันเทิง แต่ศักยภาพของภาพยนตร์ยังนำมาใช้เพื่อการโน้มน้าว ชักชวนเคลือบแฝงความบันเทิงไว้ด้วย ภาพยนตร์จึงถือเป็นสื่อที่มีบทบาทสำคัญเพราะสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการให้ความรู้ สามารถเปลี่ยนแปลงทัศนคติอีกทั้งยังมีหน้าที่เป็นกระจกสะท้อนสังคม กล่าวคือ หากสภาพสังคมเป็นอย่างไร ภาพยนตร์ก็จะสะท้อนออกมาอย่างนั้น

อย่างที่กล่าวในข้างต้นว่าหน้าที่หลักของภาพยนตร์นับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันคือการให้ความบันเทิงแก่ผู้ชม หากแต่ก็สามารถเป็นเครื่องมือหนึ่งที่มุ่งนำเสนอสาระที่ลุ่มลึกในเนื้อหาสาระ และด้วยการที่ภาพยนตร์มีคุณสมบัติพิเศษที่สามารถสร้างอารมณ์ความรู้สึกให้กับผู้ชมได้มาก จึงทำให้ผู้ชมภาพยนตร์รู้สึกซาบซึ้งและสามารถนำตัวเองเข้าไปมีส่วนร่วมในเนื้อหาของภาพยนตร์ได้ดี รวมทั้งเข้าใจพฤติกรรม ความคิดของตัวละครเอกของเรื่องในระดับลึก ด้วยสาเหตุที่ตัวละครเอก คือตัวละครที่เป็นศูนย์กลางของเรื่อง ที่คนดูจะเฝ้าเกาะติดการเดินทางของเขาและเกิดอารมณ์ร่วมไปกับเขาในระหว่างที่ดูหนัง อารมณ์ร่วมเหล่านี้ทำให้ผู้ชมติดตาม เอาใจช่วย เพราะพวกเขาจะพวกเขาไปสู่อีกฟากฝั่งเรื่อง ประเด็นหนึ่งที่ทำให้ตัวละครในภาพยนตร์แนวนี้มีความดึงดูดผู้ชมเพราะบันเทิงคดีแนวหลักหนีจะเน้นนำเสนอตัวละครที่ค่อนข้าง

ธรรมดาสามัญ ไม่จำเป็นต้องเพียบพร้อมสมบูรณ์แบบและง่ายต่อความเข้าถึง
(เสาวลักษณ์ อนันตสานต์, 2563)

ด้วยสาเหตุดังกล่าว ภาพยนตร์จึงสามารถนำมาศึกษาพฤติกรรมของมนุษย์
ที่มีร่วมกันได้ อันมีความสอดคล้องกับขอบเขตของบทความชิ้นนี้ คือ การศึกษาตัวบท
ภาพยนตร์ไทยที่มีการนำเสนอตัวละครซึ่งล้วนแต่อยู่ในสภาวะของการหลบหนีทั้งสิ้น
โดยมีเนื้อหาเล่าเรื่องการเดินทางไปยังสถานที่ต่าง ๆ ที่สร้างแรงบันดาลใจในการตามหา
ความหมายของชีวิต พื้นฟูหัวใจ หรือเพื่อจุดประกายความคิดเล็ก ๆ ในบทความนี้
ผู้เขียนได้คัดภาพยนตร์ทั้ง 6 เรื่องมีโครงเรื่องที่เหมือนกันคือ ตัวเอกประสบปัญหาในชีวิต
แก้ไขปัญหานั้นไม่ได้ ตัดสินใจลี้ภัยหนีออกจากสังคม ออกเดินทางไปยังพื้นที่ ค้นพบ
ตนเอง และสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้สำเร็จ

ภาพยนตร์แนวการเดินทางท่องเที่ยวเรื่องแรกที่กล่าวถึง คือเรื่อง *หนีตาม
กาลิเลโอ* ซึ่งเป็นภาพยนตร์ไทยแนวโรแมนติก/ดราม่า เข้าฉายในโรงภาพยนตร์วันที่
23 กรกฎาคม พ.ศ. 2552 เนื้อเรื่องเล่าถึงสองสาวเพื่อนสนิทที่ตัดสินใจออกไปผจญภัย
ในต่างแดนด้วยการรับจ้างทำงานไปเรื่อย ๆ แต่สุดท้ายก็ประสบกับปัญหาเรื่อง VISA
และทำให้ทั้งสองต้องแยกจากกัน เรื่องต่อมา คือเรื่อง *กวนมึนโฮ* ภาพยนตร์ไทย
แนวโรแมนติก-คอมเมดี้ ผลิตโดยจอกว้างฟิล์ม และจัดจำหน่ายโดยจีทีเอช ฉายใน
โรงภาพยนตร์เมื่อวันที่ 19 สิงหาคม พ.ศ. 2553 เป็นผลงานการกำกับภาพยนตร์
ของบรรจง ปิัญญะกุล โดยได้รับแรงบันดาลใจจากหนังสือ สองเงาในเกาหลี ของ
ทรงกลด บางยี่ขัน เนื้อหากล่าวถึงเรื่องราวของหญิงสาวและชายหนุ่มชาวไทยที่บังเอิญ
มาพบเจอกันที่กรุงโซล การเดินทางมาเที่ยวของทั้งคู่มีสาเหตุมาจากความรัก ทั้งสองคน
ตกลงท่องเที่ยวในกรุงโซลด้วยกันแต่มีข้อตกลงว่าจะไม่ยอมบอกความเป็นตัวตนของ
ตนเอง เพราะไม่ต้องการรู้จักกันแบบลึกซึ้ง และในปีพ.ศ. 2555 ภาพยนตร์ไทยเรื่อง
ซัมบาลา กำกับโดย ปิญญพงศ์ คงคาน้อย เนื้อเรื่องกล่าวถึงพี่น้องผู้ซึ่งออกเดินทาง
ร่วมกันด้วยด้วยเหตุผลที่แตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นมุมมองในเรื่องการดำเนินชีวิตหรือ
เรื่องราวของความรัก แต่ท้ายที่สุดแล้วนั้นทั้งสองก็ได้พบกับบทสรุปครั้งสำคัญที่สุด
ในชีวิตที่ทำให้ทัศนคติในการมองโลกเปลี่ยนไป ภาพยนตร์เรื่องนี้ทำรายได้สูงถึง
18,458,366 บาท หลังจากนั้นในปี พ.ศ. 2557 ก็มีภาพยนตร์เรื่อง *คิดถึงวิทยา* ซึ่งเป็น

ภาพยนตร์ไทยแนวโรแมนติก กำกับโดย นิธิวัฒน์ ธราธร อันเป็นเรื่องราวของคุณครูสองคนที่ต้องไปสอนโรงเรียนบนเรือนแพกลางน้ำหลังจากพลาดหวังจากความรักครั้งเก่า ทั้งสองมีความรู้สึกสนิทสนมกันถึงแม้ว่าไม่เคยพบหน้ากันก็ตาม ทั้งนี้เนื่องจากรู้จักผ่านไดอารี่ที่เขียนทิ้งไว้ คิดถึงวิทยา ยังเป็นตัวแทนภาพยนตร์ไทยเข้าชิงรางวัลออสการ์อีกด้วย กระแสภาพยนตร์แนวนี้ทั้งช่วงระยะเวลาไปพักใหญ่ *เสียงรักใหม่* (*Heartbeat*) ภาพยนตร์แนวโรแมนติก คอมเมดี้ เข้าฉายวันที่ 11 ธันวาคม 2562 เนื้อหาเริ่มต้นมาจากการจากไปของคนรักอย่างไม่คาดฝัน ทำให้ชายหนุ่มวัย 40 ปี ตัวเองอยู่ในโลกใบเดิม ๆ ก่อนตัดสินใจเดินทางค้นหาคำตอบในปริศนาจากรูปที่แฟนเขาทิ้งไว้ จนเจอกับ สาวน้อยวัย 20 ลูกเจ้าของเกสต์เฮาส์ที่ชัยเข้าพักที่เชียงใหม่ แม่โฝสไต้สของทั้งคู่จะตรงข้ามกันอย่างสิ้นเชิง แต่มันกลับเติมสิ่งที่เรียกว่าความรักเข้ามาในหัวใจอย่างไม่รู้ตัว และเรื่องสุดท้ายที่เข้าฉายต้อนรับวันวาเลนไทน์ คือภาพยนตร์เรื่อง *สุสานสัตว์วันใส* ภาพยนตร์ไทยโรแมนติก-คอมดี้ เข้าฉายในวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2563 เรื่องราวของ หญิงสาวที่ขอรักษาแผลใจโดยการออกเดินทางท่องเที่ยวคนเดียวไปทั่วแม่ป่าน จนได้เจอกับนักเขียนบทภาพยนตร์ที่ผิดหวังจากความรัก การผจญภัยที่ต่างจุดมุ่งหมายในช่วงชีวิตที่ประสบปัญหาของทั้งสองจึงเริ่มขึ้น

ผู้เขียนพบว่าลักษณะร่วมของการหลบหนีที่ปรากฏในภาพยนตร์ไทยทั้ง 6 เรื่องต่างมีมูลเหตุที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 1 จำนวนภาพยนตร์ไทยที่มีการหลีกหนี

ภาพยนตร์ / ปีที่ฉาย	ตัวละครเอก	สาเหตุการหลีกหนี
หนีตามกาลิเลโอ / 2552	เซอริ, นุ่น	ถูกพักการศึกษาจากการทำผิดกฎของทางสถาบันด้วยการปลอมลายมือชื่อของอาจารย์, ประสบความผิดหวังทางด้านความรัก
กวนมื่นโฮ / 2553	เมย์	ต้องการชีวิตที่อิสระ ทั้งในด้านการทำงานและด้านการดำเนินชีวิตส่วนตัว
ซั้มบาลา / 2555	วุฒิ, ทิน	ความเป็นจริงเกี่ยวกับความเจ็บป่วยของคนรัก และความผิดหวังด้านความรัก
คิดถึงวิทยา / 2557	สอง	ประสบการณ์ผิดหวังในเรื่องของการแข่งขันกีฬา รวมไปถึงการทำงาน
เสียงนักรักใหม่ลุง / 2562	ชัย	หนีความจำเจและสภาพการดำเนินชีวิตแบบเดิม ๆ เพื่อให้หายจากความเสียใจจากการสูญเสียคนรัก
สุขสันต์วันโสด / 2563	หลิน, พุฒิ	ผิดหวังทางด้านความรักจากการมีสัมผัสพิเศษในเรื่องของวิญญาณ, หนีสิ่งแวดล้อมในการทำงานแบบเดิม ๆ รวมไปถึงการผิดหวังในเรื่องของความรักด้วย

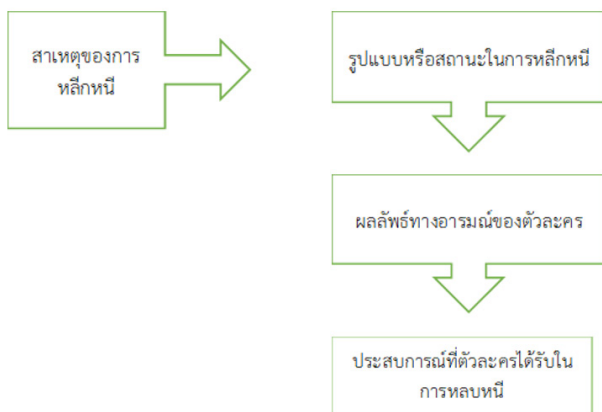
การหลีกหนีที่ปรากฏอยู่ในภาพยนตร์ไทยต่างมีมูลเหตุที่เกิดจากปัญหาที่หลากหลาย A. Evans (อ้างถึงใน Olkina Oxana Igorevna, 2015) สันนิษฐานว่าการหลีกหนีเป็นกิจกรรมประเภทหนึ่งที่เกิดขึ้นเนื่องจากสภาพปัจจุบันของสังคมของเรา เขาจำแนกประเภทการหลีกหนีได้เป็น

1. การหลีกเลี่ยง (Avoiding) จุดมุ่งหมายหลักของการหลบหนีประเภทนี้คือ การหนีจากความเป็นจริงและความยากลำบากในชีวิตจริง
2. การอยู่นิ่งเฉยไม่ตอบโต้ (Passive) เป็นลักษณะของการที่บุคคลไม่พยายามทำอะไรใด โดยหลบหนีไปในรูปแบบของการ ดูภาพยนตร์ โทรทัศน์ หรือฟังเพลง
3. การทำกิจกรรมอื่นๆ นอกจากกิจกรรมหลักหรือที่เรียกว่า กิจกรรมทางเลือก (Active) เป็นกิจกรรมที่ต่างจากกิจกรรมหลัก เช่น ตกปลา ร้องเพลง
4. กิจกรรมที่น่าตื่นเต้น (Extreme) อาจจะทำให้เกิดอันตราย เช่น ใช้ยาเสพติด เล่นกีฬาที่อันตราย โดยสรุปแล้ว การหลบหนีของ A. Evans คือการเบี่ยงเบนความสนใจจากความเป็นจริงอย่างมีสติและควบคุมได้

เพราะมีปัญหาจึงต้องหลีกเลี่ยงปัญหา

ในทางจิตวิเคราะห์ Sigmund Freud (Konzack, Lars : 1) เคยกล่าวถึงเรื่องนี้ว่า การมีพื้นที่ในการหลีกเลี่ยงจากโลกของความจริงบ้างเป็นปัจจัยที่จำเป็นสำหรับมนุษย์ พรอยด์มีความเห็นว่า มนุษย์เราไม่สามารถมีชีวิตรอดโดยที่เราขาดแคลนซึ่งความพึงพอใจที่เราจะดึงเอามาจากความจริงได้ เราไม่มีทางทำมันได้โดยปราศจากพื้นที่สำรอง มาสนับสนุน หากโลกของความเป็นจริงไม่สามารถตอบสนองความต้องการของเราได้ การที่จะต้องมีพื้นที่นอกเหนือความจริงเพื่อจะได้หลบหนีไปและแสวงหาความพึงพอใจตามที่เรากำลังต้องการแทนนั้นมีความจำเป็นเป็นอย่างยิ่ง ดังเห็นได้จากภาพยนตร์เรื่อง หนีตามกาลิเลโอ ที่เชอริออกเดินทางเพื่อไปแสวงหาความอิสระที่ต่างแดน เพียงเพื่อต้องการหลบหนีประสบการณ์ที่รุนแรงจากการกระทำความผิดด้านวินัยของสถานศึกษา

สำหรับการศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาลักษณะหลักหนีที่ปรากฏในสื่อภาพยนตร์ ดังนั้นผู้เขียนจึงเลือกแนวคิด Escapism หรือการหลบหนีขึ้น เพื่อทำความเข้าใจพฤติกรรมของตัวละคร ภายใต้มุมมองของทฤษฎีทางจิตวิทยา เมื่อวิเคราะห์พฤติกรรมการหลบหนีของตัวละครในภาพยนตร์ทั้ง 6 เรื่อง สามารถขยายผลออกมาได้เป็นกระบวนการของการหลบหนีได้ โดยเริ่มตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

แผนภูมิที่ 1 แสดงลำดับขั้นตอนของการหนี

จากแผนภูมิทำให้ทราบว่าสาเหตุซึ่งเป็นแรงจูงใจก่อให้เกิดการหนีที่ปรากฏ
อยู่ในภาพยนตร์ไทย สามารถจำแนกออกได้ 6 ประเด็น ดังนี้

ตารางที่ 2 ตารางจำแนกสาเหตุแรงจูงใจในภาพยนตร์

	หนีตาม กาลิเลโอ	กวนมินโฮ	ซิมบาเลา	คิดถึง วิทยา	เสียงนก รักใหม่ลง	สุขสันต์ วันเสด
มีประสบการณ์ในชีวิต ที่รุนแรง	✓	✓	✓	✓	✓	✓
โทษผลลัพธ์ที่น่าผิดหวัง จากเรื่องของตนเอง			✓		✓	✓
โทษว่าตนเองไม่ดีพอ			✓	✓		
ตัวละครเอกประสบ กับผลลัพธ์ที่ไม่เป็นไป ตามความคาดหวัง	✓					

ตารางที่ 2 ตารางจำแนกสาเหตุแรงจูงใจในภาพยนตร์ (ต่อ)

	หนีตาม กาลิเลโอ	กวนมินโฮ	ซัมบาလာ	คิดถึง วิทยา	เสียงนก รักใหม่ลุง	สุขสันต์ วันโสด
ตัวละครเอกหลบหนี ปฏิกริยาเชิงลบ จากสังคม	✓					✓
ตัวละครเอกขาดความ ยับยั้งชั่งใจจากการหลัก เลี้ยวความคิดเชิงลบ	✓	✓	✓			

สามารถอธิบายได้ดังนี้

1. **มีประสบการณ์ไม่ดีในชีวิต** ตัวละครหลักของเรื่องอาจประสบกับเหตุการณ์ที่ไม่คาดฝัน โดยตนเองหรือบุคคลรอบตัวเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์นั้น ๆ ซึ่งอาจไม่ได้เป็นเพียงแค่การสูญเสียทางร่างกายเท่านั้น แต่อาจจะเป็นการส่งผลกระทบต่อสภาพจิตใจของตัวละครด้วย

ภาพยนตร์ทั้ง 6 เรื่องนี้ ปรากฏสาเหตุแรงจูงใจของพฤติกรรมการหลบหนีที่เกิดจากประสบการณ์ในชีวิตที่รุนแรงครบทุกเรื่อง นั่นย่อมหมายความว่า สาเหตุการเดินทางแบบหลบหนีของตัวละครมีประเด็นหลักที่เกิดมาจากการมีประสบการณ์ในชีวิตที่รุนแรงทั้งสิ้น การปลอมลายเซ็นของอาจารย์จนทำให้เชอร์รี่ต้องถูกพักการศึกษา และปรับเกรดเป็นติด F รวมไปถึงเพื่อน คือ นุ่นที่ผิดหวังในความรักจากภาพยนตร์เรื่อง *หนีตามกาลิเลโอ* หรือการมีปากเสียงกับคู่รักจนทำให้ทิน จากเรื่อง *ซัมบาလာ* พลังมือทำร้ายร่างกายเธอจนเสียชีวิต ซึ่งตัวอย่างในภาพยนตร์ทั้งสอง จัดว่าเป็นประสบการณ์ในชีวิตที่รุนแรงมากจนไม่สามารถยอมรับความจริงที่เกิดขึ้นได้ จากเรื่อง *กวนมินโฮ* เมย์ต้องการชีวิตที่อิสระ ทั้งในด้านการทำงานและด้านการดำเนินชีวิตส่วนตัว การถูกรอด้วยกฎระเบียบมากมายของคนรักทำให้เธอรู้สึกว่าตนเองไม่มีคุณค่าและปราศจากการมีตัวตน จากเรื่อง *คิดถึงวิทยา* สองประสบความผิดหวังเรื่องการแข่งขันกีฬา ซึ่งมีผลกระทบไปสู่อาชีพการงานด้วย เขาจึงพาตัวเองหนีประสบการณ์ไม่ดีไปเริ่มต้นชีวิตใหม่ ๆ ในดินแดนที่ห่างไกลจากผู้คนที่เคยรู้จัก ด้วยการไปเป็นครูประถม

ประจำโรงเรียนในเรือนแพของจังหวัดหนึ่งทางภาคเหนือ แม้กระทั่ง ชัย ตัวละคร
หนุ่มใหญ่ จากเรื่อง *เสียงนักร้องใหม่* สูง ก็หลบหนีจากประสบการณ์ไม่ดีของการสูญเสีย
คนรัก ออกเดินทางค้นหาคำตอบในปริศนาจากรูปที่คนรักทิ้งไว้ ตลอดจนภาพยนตร์
เรื่องสุดท้ายคือ *สุขสันต์วันโสด* ที่ตัวละคร คือ หลินซึ่งพบแต่ประสบการณ์เลวร้าย
เกี่ยวกับความรักมาโดยตลอด เพียงเพราะข้ออ้างของเหล่าชายหนุ่มที่มีความเห็นว่า
กลัวเธอเพราะเธอเป็นคนที่สัมผัสพิเศษ สามารถเห็นวิญญาณได้

ภาพยนตร์ทุกเรื่อง ทำให้เห็นว่าในชีวิตของมนุษย์ทุกคน ต้องเคยหนีอะไร
บางอย่าง หนีความรู้สึกผิด หนีความเจ็บปวด ฯลฯ เพราะมันเป็นเรื่องจริง ที่ครั้งหนึ่ง
ในชีวิตเราต้องเจอ แต่ ไม่อยากจะยอมรับ เซอร์และนุ่นต่างมีความคิดเหมือนกันว่า
การเปลี่ยนสถานที่ เปลี่ยนรูปแบบชีวิต จะทำให้อะไร ๆ ดีขึ้น ข้อคิดดี ๆ ที่เราได้จาก
การหนี เราไม่สามารถวิ่งหนีอะไรได้พ้น หากเพียงแค่ว่า เปลี่ยนสถานที่หรือเปลี่ยนคนอื่น
ยกเว้น เราจะเริ่มต้นเปลี่ยนแปลงตัวเอง เช่น เปลี่ยนวิธีการคิด เปลี่ยนวิถีการใช้ชีวิต ฯลฯ

2. โทษผลลัพธ์ที่น่าผิดหวังจากเรื่องของตนเอง ตามธรรมชาตินั้น
ความผิดหวังมันสร้างความเจ็บปวดในใจอยู่แล้ว การรู้สึกผิดพลาดหรือผิดหวัง
ในตัวละครเองจากที่สิ่งตั้งใจทำมาบ่อย ๆ ทำให้เรารู้สึกเบื่อและหงุดหงิดตัวเอง
จนนำไปสู่การเกลียดตัวเอง ภาพยนตร์ที่มีสาเหตุการหลบหนีประเภทนี้ ปะกุกอยู่
3 เรื่อง คือ *ซัμβαลา* ที่ตัวละครเอก คือ ทินกับวุฒซึ่งเป็นพี่น้องกันและต่างก็มีปัญหา
ในเรื่องของความรักจากความผิดพลาดในการกระทำของตนเองทั้งสิ้น การที่ชีวิตรัก
ของทินกับเจนแพนสาวมีปัญหา ก็มีส่วนมาจากการที่ทินมักไปเที่ยวกลางคืน
และทิ้งให้เจนต้องอยู่อย่างโดดเดี่ยวเสมอ จนทำให้เจนพลังเหลือไปมีความสัมพันธ์
กับชายคนอื่น ตัวทินเองจึงมีความรู้สึกที่ตนเองเป็นต้นเหตุของเหตุการณ์ทั้งหมด
ทั้งหมด เช่นเดียวกับวุฒน้องชายของทิน การที่วุฒตัดสินใจออกเดินทางไปรีเบต
เพราะตนเองรู้สึกผิดที่ทำแต่งงานและปล่อยให้เขาไปท่องเที่ยวเพียงลำพัง ทั้งยังไม่เคย
สนใจความรู้สึกของน้องสาวว่าการไปท่องเที่ยวคนเดียวมันเสี่ยงขนาดไหน ยิ่งเมื่อ
ปล่อยให้มีความสัมพันธ์กับเจนคนรักของพี่ชาย ยิ่งทำให้วุฒรู้สึกผิดต่อหน้า จึงเดินทาง
เพื่อหลบหนีความผิดหวังในการกระทำของตนเอง อย่างน้อยการไปในที่ที่น้ำขึ้นชอบ
และศรัทธาก็น่าจะลบเลือนการกระทำของตนเองไปได้บ้าง

ชัย ตัวละครหนุ่มใหญ่วัย 40 ปี จากเรื่อง *เสียงนักรักใหม่* มีความคิดแอบซ่อนอยู่ในใจลึก ๆ ว่าการเสียชีวิตของคนรักเกิดจาก เป็นความผิดของตนเองส่วนหนึ่งที่เขาเวลาทั้งหมดทำแต่งงานเพื่อสร้างความมั่นคงในชีวิตรักหากนั่นกลับเป็นสิ่งที่ทำให้คนรักรู้สึกว่าเขา จนนต้องออกเดินทางท่องเที่ยวคนเดียวและประสบอุบัติเหตุในที่สุดส่วนการที่ หลิน มีสัมผัสพิเศษในสิ่งที่คนอื่นไม่มี ในเรื่อง *สุขสันต์วันโสด* จนนทำให้คนรักและทุกคนมองว่าเธอประหลาด การมีนิสัยส่วนตัวที่ช่างคิดช่างฝัน ชอบคาดหวังให้ทุกอย่างเป็นแบบที่คิด เธอจึงตัดสินใจออกเดินทางเพราะต้องการลืมรักครั้งเก่า และมีความคิดในมุมมองของเธอเองว่า "เมื่อความรักเกิดขึ้น ณ ที่ไหนก็ต้องจบลง ณ ที่นั้น"

3. ตัวละครเอกขาดความยับยั้งชั่งใจจากการหลีกเลี่ยงความคิดเชิงลบ
ตัวละครเอก มีการตัดสินใจเหตุการณ์ทั้งที่เกิดขึ้นหรือการปฏิบัติต่อคนอื่นอย่างไม่สร้างสรรค์ เช่น การมีอคติต่อบุคคลรอบตัว การลำเอียงหรือขาดความยุติธรรมในการตัดสินใจเรื่องราต่าง ๆ ทั้งยังบิดเบือนข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น ภาพยนตร์ที่มีสาเหตุการหลบหนีประเภทนี้ ปรากฏอยู่ 4 เรื่อง คือ *หนีตามกาลิเลโอ* *กวนมึนโฮ* และ *ซั่มบาလာ*

ตัวละคร เซอร์ และนุ่นจาก ภาพยนตร์เรื่อง *หนีตามกาลิเลโอ* เป็นตัวอย่างที่เห็นได้อย่างชัดเจนในประเด็นของการขาดความยับยั้งชั่งใจในเชิงลบ ไม่ยอมรับผิดชอบสิ่งที่ทำลงไป รวมทั้งไม่คิดที่จะเปลี่ยนแปลงวิถีในการดำเนินชีวิต มองว่าเป็นความบกพร่องของผู้อื่น ทำผิดเรื่องใช้ห้องโดยไม่ขออนุญาตแล้วปลอมมาลายเซ็น เมื่อโดนครูจับได้ก็จืดจ่อแต่ความผิดของครู ครั้นทำงานเป็นพนักงานเสิร์ฟก็ต่อว่าลูกค้าโดยลืมไปว่าตัวเองต้องปรับตัวในฐานะผู้ให้บริการ สนุกกับการโกหกเล็ก ๆ น้อย ๆ เช่น ไม่จ่ายค่าตัวรถไฟ โกงเจ้าของร้านหาเงินไปสนุก ฯลฯ พฤติกรรมทั้งหมดสะท้อนให้เห็นถึงการมองตัวเองเป็นศูนย์กลางของจักรวาล มองเห็นแต่ความผิดของคนรอบข้าง แต่ไม่ยอมมองเห็นความผิดตัวเอง

ส่วนปมปัญหาในชีวิตของเมย์ จากเรื่อง *กวนมึนโฮ* คือ การที่เธอต้องการมีชีวิตที่อิสระ ไม่ว่าจะทั้งในด้านของการทำงานหรือการดำเนินชีวิตประจำวันทั่ว ๆ ไป ตลอดช่วงเวลาที่เธอมีคนรัก เมย์เป็นคนรักที่ดี ประพฤติตัวอยู่ในกรอบที่คนรักวางไว้ทุกอย่าง เมื่อเผชิญกับภาวะที่ทะเลาะเบาะแว้งกัน และถึงจุดแตกหัก เมย์จึงระเบิดความในใจออกมาทั้งหมดเพื่อจบความสัมพันธ์ครั้งนี้ ดังนั้น การเดินทางนี้จึงนับได้ว่า

เป็นการหนีออกจากภาวะของการถูกควบคุมจากคนรัก และเป็นการหนีจากความจำเจในตัวของตนเองไปพร้อม ๆ กัน ประเด็นหลักซึ่งเป็นสาเหตุในการออกเดินทางครั้งนี้จึงอยู่ในลักษณะของการขาดความยับยั้งชั่งใจเพราะภายในความคิดส่วนลึกของตัวละครเอก คือ ความคิดในด้านลบเกี่ยวกับความสัมพันธ์ที่ตนเองมีต่อคนรัก

ซัมบาลา การมีอคติต่อบุคคลรอบตัว การลำเอียงหรือขาดความยุติธรรม ในการตัดสินเรื่องราวต่าง ๆ ทั้งยังบิดเบือนข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น ทิน ทำตัวแปลกแยก ออกไปแนวค่อนข้าง หยาบคาย และไม่เคยเชื่อในสิ่งใดเลย ไม่เชื่อในหลักการดำเนินชีวิต และ ความศรัทธาของผู้คนแล้ว ยังมีท่าที ละอาย เบื่อหน่าย และพร้อมจะดูถูกในทุกความประพฤติของผู้คนในทิเบต นอกจากนี้ยังเก็บเรื่องไม่สบายใจจากแฟนสาวที่ซื้อ เจนอีกด้วย การเดินทางทำให้ทินค้นพบตนเอง การทะเลาะกับน้องชายจนร้องไห้ฟูมฟายออกมา คือการปลดปล่อยความอ่อนแอที่ถูกซ่อนไว้ตลอดทั้งเรื่อง

4. โทษว่าตนเองไม่ดีพอ หมายถึง ตัวละครรู้สึกที่ตัวเองไม่มีข้อดี ไม่ได้มีความเพียบพร้อมเหมือนผู้อื่น ไม่คู่ควรกับสิ่งที่ได้มา ความรู้สึกเช่นนี้ อาจเกิดขึ้นได้กับคนทั่วไปทั้งในโลกของภาพยนตร์หรือโลกของความเป็นจริง ความคิดเช่นนี้มีโอกาสเกิดขึ้นได้กับคนทำงาน ไม่ว่าจะเป็น นักวิชาการ พนักงานบริษัท คนที่เริ่มต้นชีวิตการทำงาน หรือ กลุ่มคนที่ผ่านการย้ายสถานที่ทำงานบ่อยๆ จนกระทั่งบุคคลที่มีชื่อเสียงระดับโลก ภาพยนตร์ที่มีตัวละครหลบหนีโลกแห่งความจริง ในประเภทนี้ ปรากฏอยู่ 2 เรื่อง คือ ซัมบาลา และคิดถึงวิทยา

ซัมบาลา ลึก ๆ แล้วสาเหตุที่ทินเดินทางร่วมไปกับบุคลนั้นอาจเป็นเพราะ “ความหลัง” อะไรบางอย่างที่ทำให้เขาไม่สามารถยอมรับความจริงและใช้ชีวิตอย่างปกติสุขได้ เขาก็มีความหวังลึก ๆ ว่าสุดท้ายการเดินทางครั้งนี้จะทำให้เขาพบเห็น “ความหวัง” อะไรบางอย่างก็เป็นได้ ส่วนบุคล น้องชายของทิน ผู้ซึ่งมีอุปนิสัยแตกต่างจากพี่ชายโดยสิ้นเชิง เขาจริงจังกกับการเดินทางครั้งนี้มาก การเดินทางไปที่ทิเบตตามคำขอของแฟนสาวครั้งนี้ เขาเชื่อว่าหากตัวเองมีศรัทธาก็น่าจะมี “ความหวัง” เกิดขึ้น แต่ลึก ๆ แล้ว เขาเองก็มี “ความหลัง” บางอย่างที่เป็นปมในจิตใจและเป็นแรงผลักดันให้เขาอยากเดินทางไปยังซัมบาลา จุดหนึ่งที่ทำให้ทั้งสองคนคิดว่าตัวเอง

ดีไม่พอ เพราะคำว่า “การสำนึกผิด” ตามประโยคสำคัญของภาพยนตร์ที่กล่าวว่า “ผิดมาก ผิดน้อย ไม่สำคัญเท่ากับคุณสำนึกผิดหรือเปล่า” และการหลบหนีก็เป็นหนทางหนึ่งที่ทำให้ความผิดนั้นดูผ่อนคลายลง ทั้งในตอนจบของภาพยนตร์ การหลบหนียังเป็นการหาความจริงที่เกี่ยวข้องกับความศรัทธา ว่ามนุษย์จะมีศรัทธามากพอไหมที่จะยอมรับความผิดของตัวเองหรือไม่

ความฝันของสอง ใน *คิดถึงวิทยา* คือผ่านการคัดตัวเพื่อเป็นนักมวยปล้ำทีมชาติให้ได้ โดยมีน้ำแพนสาวคอยให้กำลังใจ เพราะถ้าหากได้เป็นนักกีฬาทีมชาติจะมีรายได้และได้เดินตามความฝัน และวันคัดตัวทีมชาติก็มาถึง สองไม่ได้รับการคัดเลือก เพราะแข่งแพ้ สองรู้สึกว่าคุณเองไม่มีความสามารถ ทั้งยังทำให้คนรักผิดหวัง จึงตัดสินใจหางาน การได้มาสอนที่เรือนแพทำให้คนรักขอเลิกและยังปรามาสว่าสองไม่มีอนาคตเพราะไม่ได้รับการบรรจุให้เป็นครู

5. ตัวละครเอกหลบหนีปฏิกิริยาเชิงลบจากสังคม อันสืบเนื่องมาจากการกระทำบางอย่างของตัวละคร ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนจากความถูกต้องเป็นธรรมชาติไปจากมาตรฐานเรื่องสังคมที่ดีจนมีผลให้บุคคล ครอบครัว องค์กร สถาบัน ชนชาติ หรือประเทศ กัดดันและแสดงปฏิกิริยาต่อต้าน ภาพยนตร์ที่มีสาเหตุการหลบหนีประเภทนี้ ปรากฏอยู่ 2 เรื่อง คือ *หนีตามกาลิเลโอ* การที่มหาวิทยาลัยตัดสิทธิ์ในการสอบของเซอร์และสั่งพักการเรียนเป็นเวลา 1 ปี ทำให้เธอต้องสำเร็จการศึกษาช้าลงกว่าเพื่อนคนอื่น ๆ และโอกาสที่ทำงานหาเงินให้พ่อภูมิใจ ก็ต้องขยับออกไปอีก จนเธอรู้สึกเสียศักดิ์ศรีและความมุ่งมั่นที่ตั้งใจไว้

และ *สุขสันต์วันโสด* การมองเห็นสิ่งเหนือธรรมชาติของหลิน ทำให้เธอรู้สึกแปลกแยก การถูกขอคนรักเลิกคบในหลายครั้งหลายหนทำให้เธอมองว่าความพิเศษของตนเองเป็นสิ่งที่น่ารังเกียจ และเกินความจำเป็นของมนุษย์ปกติทั่วไป จริงอยู่ที่การมีสัมผัสพิเศษไม่ใช่สิ่งที่ผิดหรือเป็นเรื่องเลวร้าย แต่สิ่งนั้นกลับเป็นสิ่งที่แปลกแยกออกจากมาตรฐานที่มนุษย์พึงจะมี

6. ตัวละครเอกประสบกับผลลัพธ์ที่ไม่เป็นไปตามความคาดหวัง หรือไม่เป็นไปตามบรรทัดฐานของสังคม แนวทางสังคมอาจไม่ยอมรับในการกระทำ การแต่งกาย การพูดจาหรือรูปลักษณ์ภายนอก อาจทำให้ตัวละครไม่ได้รับการยอมรับ

จากกลุ่ม หรืออาจถึงขั้นขับออกจากกลุ่มเลยก็ได้ภาพยนตร์ที่มีสาเหตุการหลบหนีประเภทนี้ ปรากฏอยู่เพียงเรื่องเดียว คือ *หนีตามกาลิเลโอ* มหาวิทยาลัยไม่ยอมรับในการปลอมแปลงลายเซ็น หากตัวละครกลับมามองเห็นว่าการปลอมลายเซ็นเพื่อขออนุญาตใช้ห้องเขียนแบบเป็นเพียงความผิดที่เล็กน้อย ดังที่เซอร์รีกล่าวในภาพยนตร์ไว้ว่า “ก็แค่แบบฟอร์มโง่ ๆ ที่ไม่ได้สลักสำคัญอะไรและไม่ได้ทำให้ใครเดือดร้อน” ในด้านของนุ่น เธอเองก็ประสบกับผลลัพธ์ที่ไม่เป็นไปตามความคาดหวัง แม้ว่าอาจจะไม่ใช่เรื่องใหญ่เท่ากับของเซอร์รี แต่ผลของการทำทนายให้ต้มแฟนหนุ่ม เลิกรากลับเป็นไปในด้านลบ อันมีผลทำให้เธอสูญเสียความมั่นใจในตนเองมากพอสมควร จนสามารถเป็นแรงผลักดันที่จะชวนเพื่อนสนิทหนีไปให้ไกลจากสภาพแวดล้อมที่ก่อให้เกิดปัญหา

จะเห็นได้ว่าสาเหตุหลักคือ ตัวละครหลักมีประสบการณ์ไม่ดีในชีวิต รองลงมาคือโทษผลลัพธ์ที่นำผิดหวังจากเรื่องของตนเอง ตัวละครเอกขาดความยับยั้งชั่งใจจากการหลีกเลี่ยงความคิดเชิงลบ โทษว่าตนเองไม่ดีพอ และตัวละครเอกประสบกับผลลัพธ์ที่ไม่เป็นไปตามความคาดหวัง ตามลำดับ

ส่วนสถานะของการหนีหนีนั้นหากวิเคราะห์ตามทฤษฎีที่ Frode Stenseng (ออนไลน์. 2021) ได้เขียนไว้ นั่น จะพบว่า สถานะการหนีหนีของตัวละครทั้ง 6 ตัวเปรียบเทียบ สภาวะการเปลี่ยนผ่านของตัวละครที่บ่งบอกถึงมิติของตัวละคร อันหมายถึง การเปลี่ยนแปลง (Change) ในตัวละครตั้งแต่เริ่มเรื่องจนจบเรื่อง อันหมายรวมไปถึง การเปลี่ยนบุคลิกเปลี่ยนนิสัย และเปลี่ยนความคิดด้วยเช่นกัน ทั้งนี้สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

1. การปราบปรามตนเอง (Self Suppression) ซึ่งหมายถึง การที่ตัวละครพยายามหลีกเลี่ยงความคิดที่ไม่พึงประสงค์ พยายามรับรู้เท่าทันความคิด และอารมณ์ของตนเอง เช่น หลิน จากเรื่อง *สุขสันต์วันโสด* ที่พยายามหนีความคิดในแง่ลบในชีวิตรักของตนเองด้วยการกลับมาตั้งต้นเริ่มใหม่ ณ จุดเดิม การรู้กายรู้ใจ (Mindfulness) อยู่กับปัจจุบันรู้ยอมรับและเข้าใจอย่างมีนัยเป็น สอง จากเรื่อง *คิดถึงวิทยา* การผัดพ้อในการเป็นนักกีฬาอาจตกย้ำให้รู้สึกว่าคุณเองไม่ดีพอ ไม่ประสบความสำเร็จในเรื่องใดเลย แต่การไปเป็นครูอยู่ในโรงเรียนเรือนแพที่ห่างไกลความเจริญ ก็ทำให้

สองหลุดพ้นความคิดแบบนั้น ทั้งยังเมื่อมีโอกาสได้อ่านบันทึกของครูแอน ครูคนก่อนที่ลาออกไป ยิ่งทำให้สองรู้สึกมั่นใจว่าตนเองก็สามารถเป็นคนที่เหมาะสมความสำเร็จในแบบของตนเองได้ เป็นต้น

2. การขยายขอบเขต (Self Expansion) หมายถึงการพยายามค้นหาแง่มุมมองใหม่ที่ทำให้ชีวิตของตนเองสงบ ร่มเย็นขึ้น โดยผ่านกิจกรรมหรือสิ่งใหม่ ๆ ที่ตนเองไม่เคยทำมาก่อน การผ่านความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับผู้อื่น หรือเพื่อนคนสนิท (buddy) ซึ่งมีผลทำให้เกิดการเลือกสรรคิโนแรงดึงดูด (attraction) แรงจูงใจของความรักที่ไม่สมหวัง (motivate) สุดท้ายก็จะส่งผลต่อการตกหลุมรักตัวเอง เช่น ทิน และวุฒิจากเรื่อง *ซั่มบาลา* แม้ว่าทั้งสองจะเป็นพี่น้องกันแต่ด้วยวิถีการทำงานทำให้มีการดำเนินชีวิตและมุมมองในการมองโลกที่ต่างกันอย่างสุดขั้ว แต่เมื่อต้องออกเดินทางไปในที่อันแสนไกลและห่างไกลจากผู้คน โดยระหว่างการเดินทางยาวไกลกว่า 5,700 กิโลเมตรนั้นมีเพียงแค่ 2 คนที่ไม่ค่อยลงรอย กันกับไกด์ชาวทิเบตที่ชื่อ “ดาวา” ที่พุดไทยได้ก็ทำให้ทั้งสองได้ปรับความเข้าใจกันมากขึ้น ทั้งยังพบว่า จุดมุ่งหมายที่เรียกว่า ซั่มบาลา นั้น อาจจะเป็นช่วงเวลาที่ดีใจของมนุษย์ทั้งหลายอิสระจากพันธนาการของความทุกข์หรือภัย จากเรื่อง *เสียงนักรักใหม่* ที่มีโอกาสใกล้ชิดกับ น้ำหวาน ลูกสาวเจ้าของโฮมสเตย์ซึ่งด้วยอายุที่ยังน้อย จึงพาเข้าไปทำกิจกรรมตื่นเต้นและโลดโผนที่ตนเองไม่เคยทำมาก่อน ดังประโยคที่น้ำหวานพูดกับชัยว่า “เรื่องบางเรื่องอย่าคิดเยอะ กลัวเสี่ยงไปเลย... ลองดู” การได้พาชัยออกจากข้อจำกัด กลับกลายเป็นสิ่งที่ดีที่ทำให้ชัย ได้ค้นหาตนเองพบในที่สุด หรือจากเรื่อง *หนีตามกาลิเลโอ* ที่ทั้งเชอร์และนุ่น ต่างผ่านความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดในรูปแบบที่ไม่เคยพบมาก่อน ความสนิทสนมในฐานะเพื่อนมีรูปแบบที่แตกต่างออกไปเมื่อต้องไปใช้ชีวิตอยู่ต่างประเทศ ทั้งสองต้องเรียนรู้ที่จะอยู่ด้วยกันในสภาพแวดล้อมและการปฏิบัติตัวที่เปลี่ยนไป

และหากแบ่งการหลีกเลี่ยง ออกตามลักษณะทางอารมณ์ (ฮอนโลว์ : 2017) ยังสามารถอธิบายได้ดังต่อไปนี้ 1. ผลลัพธ์ทางอารมณ์เชิงบวก (Good Escapism) กับ 2. ผลลัพธ์ทางอารมณ์เชิงลบ (Bad Escapism) ซึ่งผลลัพธ์ทางอารมณ์เชิงบวก (Good Escapism) จะแสดงออกมาด้วยลักษณะของการแบ่งเวลาระหว่างทำงานและพักผ่อนออกจากกันได้อย่างเด็ดขาด ไม่ใช้การละทิ้งภาระงานไปอย่างกะทันหัน เช่น ชัย

จากเรื่อง *เสียงนักรักใหม่* สอง จากเรื่อง *คิดถึงวิทยา* ส่วนผลลัพธ์ทางอารมณ์เชิงลบ (Bad Escapism) เป็นกลไกการป้องกันตัวเองจากความเจ็บปวด ผิดหวังโดยเก็บกดไว้ในจิตใจสำนึก แสดงออกมาด้วยการไม่ยอมรับความจริง ผันถึงอนาคตที่ดีกว่าเดิม ตัวละครที่มีผลลัพธ์ประเภทนี้มักจะตัดสินใจละทิ้งหน้าที่การงาน ละทิ้งความรับผิดชอบ และเลือกทำกิจกรรมที่ตนเองสบายใจโดยไม่สนใจสิ่งที่จะเกิดขึ้นมาภายหลัง ดังเช่น หนึ่งกับเชอรี่ จากเรื่อง *หนีตามกาลิเลโอ* ที่ละทิ้งหน้าที่หลักของตนเองคือการศึกษา เพื่อออกเดินทางไปตามประเทศ

นอกจากนั้น การศึกษายังพบอีกว่าการหลีกเลี่ยงในภาพยนตร์ทั้ง 6 เรื่อง เป็นการกระทำที่ไม่เชื่อมต่อกับความเป็นจริงที่เกิดขึ้น ตัวละครทั้งหมดต่างหลีกเลี่ยงปัญหาหนัก ๆ ที่ยากจะยอมรับเพื่อพักความล้ม เพื่อเตรียมพลังกับการรับมือ จะเห็นได้ว่าตัวละครเหล่านั้นไม่ได้หนีออกไปจากชีวิตอย่างสมบูรณ์ หากพวกเขาทั้งหมดกำลังแสวงหาชีวิตและเติมเต็มให้กับประสบการณ์ต่างหาก ในภาพยนตร์บางเรื่องตัวละครมีปัญหาดำเนินชีวิตในประเทศไทย จึงตัดสินใจออกเดินทางไปยังประเทศที่ไม่เคยไป หรือมีความฝันที่จะไป การออกเดินทางด้วยวัตถุประสงค์แฝงคือการหลีกเลี่ยงหนีกลายเป็นสิ่งที่ไม่ใช่เรื่องผิดปกติ เพราะใจมนุษย์ไม่ได้แข็งแกร่ง การแสดงความอ่อนแอในสถานที่ต่างถิ่นด้วยการร้องไห้ของตัวละครไม่ว่าจะเป็น ทิน ใน *ซัมบาลา* หรือ หลิน ใน *สุขสันต์วันโสด* เสมือนกับการปลดปล่อยความวิตกกังวลให้หลุดพ้นออกจากเกราะที่สวมทับตัวตนของพวกเขาออกไป

สรุปผล

เห็นได้ว่าภาพยนตร์ที่ผู้วิจัยได้คัดเลือกมาเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้ง 6 เรื่อง ได้แก่ *หนีตามกาลิเลโอ* *กวนมึนโฮ* *คิดถึงวิทยา* *ซัมบาลา* *เสียงนักรักใหม่* และ *สุขสันต์วันโสด* นั้น ล้วนแล้วแต่เป็นภาพยนตร์ที่มีเรื่องราวเกี่ยวข้อง เชื่อมโยง และมีการนำเสนอภาพของพฤติกรรมกรหลักหนีในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งพ้องกับความคิดของ เทนเนสซี วิลเลียมส์ (อ้างถึงใน เสาวลักษณ์ อนันตสานต์, 2562 : 109) ที่กล่าวไว้ว่า มนุษย์ทุกคนก้าวเข้าสู่ปัญหาในชีวิตด้วยวิธีการต่าง ๆ กัน มนุษย์ทุกคนต่างใช้กลวิธีและการกระทำต่าง ๆ เพื่อรับมือกับทุกสิ่งทุกอย่างที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันให้ดีที่สุด ซึ่งตามหลัก

ทางจิตวิทยา การหลีกเลี่ยงนี้นับว่าเป็นวิธีการป้องกันทางจิตใจ ที่เป็นการหลีกเลี่ยงจากความเป็นจริงเฉพาะ และเกิดขึ้นจากความไม่พอใจของบุคคล หรือมีสาเหตุเกิดมาจากปัญหาทางอารมณ์จิตใจ และร่างกายในช่วงที่ดำรงชีวิตอยู่ ดังนั้น คำตอบของการออกเดินทางเพื่อหลีกเลี่ยงนี้จึงไม่ใช่สิ่งที่น่าอัปยศ ประเด็นที่เคยคิดไว้เกี่ยวกับ การหลีกเลี่ยงด้วยการเดินทางเป็นกลวิธีที่ตัวละครสามารถเปลี่ยนผ่านสภาวะของตนเองให้ดีขึ้นได้หรือไม่ นั่นจึงได้คำตอบที่ว่า ตัวละครทุกตัวต่างค้นพบตัวเองได้จากการเดินทางควมรวมระหว่างการพักผ่อนเพื่อเบี่ยงเบนความสนใจ และหลีกเลี่ยงโลกแห่งความเป็นจริงไปด้วยทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นการเผชิญหน้ายอมรับความจริง การให้อภัยความผิดของตนเองและผู้อื่น หรือสามารถควบคุม รับมือสิ่งที่เกิดขึ้นอย่างมีสติได้

ในช่วงชีวิตหนึ่งมนุษย์เรามักจะประสบกับความทุกข์ยากลำบากบ้าง เป็นเรื่องปกติ ทุกคนมีสิทธิ์หลีกเลี่ยงไปได้ แต่เมื่อเราค้นพบสถานที่บางแห่งเหตุการณ์บางอย่าง ก็อาจจะกอบกู้และเยียวยาหัวใจให้กลับมาแข็งแรงได้อีกครั้ง ขึ้นอยู่กับว่าเราจะกล้าพาตัวเองออกไปค้นหาเรื่องราวใหม่ ๆ ที่นอกเหนือจากพื้นที่อันอบอุ่นและปลอดภัยได้หรือไม่ ภาพยนตร์สะท้อนให้เห็นว่าทุกการหลีกเลี่ยงของตัวละคร ไม่ว่าจะเกิดจากสาเหตุอะไร รูปแบบไหน ต่างก็ได้ประสบการณ์ในชีวิตทั้งประสบการณ์ทางตรงหรือทางอ้อมทั้งสิ้น เพราะการเดินทางในแต่ละครั้ง นั้นหมายถึง การหลีกเลี่ยงที่จะได้แสวงหา เปิดโลก ปรับทัศนคติ เพื่อนำไปสู่คุณค่าและสามารถนิยามความหมายของตัวตนขึ้นมาใหม่ได้อย่างชัดเจนมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา แก้วเทพ.(2556). *สื่อสารมวลชน:ทฤษฎีและแนวทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด
- กฤติกร วงศ์สว่างพาณิชย์.(2018).*Escapism : หนีไปเสียจากความจริงที่แสนแสบซวย*, สืบค้นเมื่อ 11 มกราคม 2565, จาก <https://thematter.co/thinkers/escapism/>.

- กฤษณ พล เพ็ชรเสนา และ ศิริเพ็ญ ดาบเพชร.(2565).การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตามรอย
ภาพยนตร์ด้วยแนวคิดแรงบันดาลใจ จากคุณค่าของวรรณกรรม.วารสารวิจัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี. 16(3) , กันยายน-ธันวาคม.หน้า 24-33
กรุงเทพธุรกิจ. เปิดสถิติ! คนไทยใช้ 'โซเชียลมีเดีย' อันดับ 1 ของโลก.สืบค้นเมื่อ
15 ธันวาคม 2565, จาก <https://www.bangkokbiznews.com/lifestyle/958161>
- สุนยศ โล่หิพัฒนานนท์.(2561).ภาพยนตร์กับทฤษฎีแห่งความบันเทิง, วารสาร
นิเทศศาสตร์ ธุรกิจบัณฑิตย์. 12(1), หน้า 121-157
- ธเนศ อภรณ์สุวรรณ. "คนไทยเริ่มออกเดินทางท่องเที่ยวตั้งแต่ ร.5". สืบค้นเมื่อ 28
กันยายน 2564 จาก https://www.silpa-mag.com/history/article_37875
- บัณฑิตชนิต นันตติกุล.(2561).การท่องเที่ยวตามรอยภาพยนตร์: กรณีศึกษาภาพยนตร์
แฟนเดีย...แฟนกันแค่วันเดียว.ปริญญาานิพนธ์ วิทยาลัยการจัดการ
มหาวิทยาลัยมหิดล
- ปริญทร์ นาคสิงห์ และธาดรี ไต้ฟ้าพล. (2556). การประกอบสร้างตัวตนภายใน
ภาพยนตร์ไทย. วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, 39(2), หน้า 35-53
- สิตางค์ เจริญวงศ์ และฐานชน จันทร์เรือง.(2558).ปรัชญาในภาพยนตร์.กรุงเทพฯ :
ปล่อยสำนักพิมพ์.
- เสาวลักษณ์ อนันตสานต์.(2562).วรรณกรรมหลักหนี.(พิมพ์ครั้งที่ 2).กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์รามคำแหง.
- American Psychology Association.สืบค้นเมื่อ 1 ตุลาคม 2565, จาก <http://dictionary.apa.org>
- Frode Stenseng, Jostein Rise & Pål Kraft .(2021). *Activity Engagement as
Escape from Self:The Role of Self-Suppression and Self-Expansion*.
สืบค้นเมื่อ 1 ตุลาคม 2565, จาก <https://www.tandfonline.com>
- The Art of Escapism.ศิลปะแห่งการลี้ภัยในแบบสมดุล. สืบค้นเมื่อ 1 ตุลาคม 2565,
จากเว็บไซต์ [https://www.scasset.com/scfamilymagazine/vol19/PR_](https://www.scasset.com/scfamilymagazine/vol19/PR_SCFamily%20Oct-Dec17.pdf)
[SCFamily%20Oct-Dec17.pdf](https://www.scasset.com/scfamilymagazine/vol19/PR_SCFamily%20Oct-Dec17.pdf)

- Igorevna,Olkina Oxana.(2015).Escapism:current studies and research prospects in contemporary psychology.Austrian Journal of Humanities and Social Science.Vienna.
- Kanzack,Lars. .(2018). Escapism.สืบค้นเมื่อ 8 พฤศจิกายน 2565,จาก <https://ku-dk.academia/LarsKonzack>
- Riley.(n.d.). Escapism.สืบค้นเมื่อ 3 ตุลาคม 2565, จาก <https://www.oxbowski.org>